

Foaia

pentru

Minte, Anima si Literatura.

№ 23.

Mercuri 7. Iunie

1861.

АЖТОРІЇ ЕРАРІАЛЇ.

Маієстатеа Са ч. р. Преа днѣдгачлѣ пострѣ Ам-пратѣ с'аѣ дндѣратѣ прін преа'напта ресолѣціоне дін Лаксенѣзргѣ дн 29. Маіѣ а. к. п. а хотѣрѣ зртѣ-гѣреле:

„Спре днѣзпѣтѣдїреа стѣреї матеріале а „Пре-оцімеї весерїчеї гр. пезніте дн Ардеалѣ аѣлѣ кѣ кале, а днѣзвїица о ажторїицѣ де дозѣзечї шї патрѣ мїї пе анѣ — прекѣт шї спре сѣзцінеа семинарізлї дїечесанѣ гр. пезнітѣ дін Сївїѣ о сѣтѣ де зна мїе флоренї в. а. пе анѣ дін ерарїалѣ статїлї.

Сѣта тоталѣ де дозѣзечї шї чїнчї мїї флоренї се се дѣе дн тотѣ анѣлѣ ла зїзоа ресолѣціонеї ачестеїа а теле ла тѣна Епїскопзлї дїечесанѣ гр. пезнітѣ дн Ардеалѣ.

Ажторїлѣ де зна мїе флоренї аре менїреа са ставїлѣ спре вїнехе Семинарізлї дїечесанѣ; днѣзрѣдї-реа сѣтеї де ажторїицѣ де дозѣзечї шї патрѣ мїї флоренї се ласѣ Епїскопзлї дїечесанѣ гр. пезнітѣ дн кофнѣлѣцере кѣ консісторїзлѣ сѣѣ, кареле аре де а се цїнеа стрѣнсѣ де зртѣгѣреле дїректїве :

Нїчї о ажторїицѣ пентрѣ преоціме сѣ нѣ треакѣ пресете зна сѣтѣ, шї нїчї зна сѣ вѣ фїе маї мїкѣ де чїнчїзечї флоренї пе анѣ. Нѣмаї пентрѣ протопопї се пѣте днѣзвїица о сѣтѣ шї маї таре, днѣсѣ нїчї де-кѣтѣ маї таре де дозѣ сѣте флоренї.

Нѣмаї ачеї преоці сѣ се днѣзрѣтѣшеаскѣ, карїї пре лѣгѣтѣ о квалїфікаціе маї днѣлѣтѣ есчелѣзлѣ кѣ кре-дїица дн дїректѣрїе шї кѣ стрѣдания, де сїне днѣде-лѣгѣндѣсе, кѣ деакѣ ачеїашї кѣ прївїре ла венїгрїе парохїале, че ле фолосескѣ дн деовїште, аѣ лїпсѣ де о асеменеа ажторїицѣ.

Спре алѣ скопзрї нѣ се пѣте днѣзвїица а-жторїица днѣзвїицатѣ прін ресолѣціонеа ачестеа а меа.

Деспре днѣзвїицареа зрматѣ се днѣзрѣчїнеазлѣ Епїскопзлѣ а аштерне дн тотѣ анѣлѣ о сокотелѣ чеп-сѣрѣндѣ прін дїректѣрїеа есакторалѣ.“ —

Alegerea D. **Andrei** de **Mocioni** de ablegatu in Lugosiu, cá documentu.

Hoc erat in votis. Nil amplius oro, nisi ut propria haec mihi munera faxis. — Populus Romanus ad Augustum Caesarem. —

Diu'a de eri, ce erá menita pentru alegerea deputatiloru la dieta, din comitatulu nostru Carasiu, a fostu una dintre cele mai bucurátore dile de saba-tóre, nu intru atata pentru scopulu, catu pentru modalitatea alegerei Ilustr. Sale D. Andreiu de Mocioni, de ablegatu alu cercului Lugosiu. — Est brevitare opus, ut currat sententia, neu seimpediat verbis lassas narantibus aures. Asi avé se vorbescu tocma aici la inceputu de multe intrigi, cabale si machiavelismuri cari leau tiesutu si acum satellitii, séu argatii ce intrara in servitiulu loru din 19. Februarie a. c. incóce cu scopu de a inadusi si de astadata in poporu flacar'a sentiului sublimu de pietate si adorintia ca-tra natiune, si de recunoscintia ca-tra conducatorii lui cei devoti si sacrati binelui si prosperitatii natiunei s'ale. Serbatórea dilei, si modesti'a cu cari suntemu ca-tra onoratu publicu cetit. ne face a retacé acele fapte rusinatórie, cu cari emisarii intunerecului amblau a corumpe si terrorisá poporulu, voindu se'lu amutiésca si de astadata, ca asia lumea se creadia ca noi cu tóte suntemu multiumiti.

Ori catu de scurtu inse amu voi se fimu, totusi nu potemu a nu premita urmatórele impregiurari.

Anem'a fiacarui locuitoriu binesim'toriu a Carasiului e crunta anca de dulcetiele gustate la organizarea comitatului, pre multi ur'a, pre altii, fric'a ér' pre altii disgustulu, aversiunea si intristarea ia facutu, — la parere — catu mai neactivi; intr'aceste impregiurari, o suma de ómeni de compatimitu bietii de ei, — voira, — numai nu sciura, — a se folosi de ocasiunea de a pescui in turbure, a informá si resformá pre bietulu poporu in felu si forma, si pentru ca sciau ca partea senatósá a romaniloru voiesce a alege in Lugosiu pre D. Mocioni, se acatiara de acestu veneratu barbatu, si aflara de bene si cuviintia a se espectorá si porni cu cele mai inpie inveciuni asoprai, cercandu cu unu cuventu tóte, numai se depopledie pre ins'a popularitatea.

Intr'aceste audimu ca Magnif. D. vice-comite Fauru candidédia pentru ablegatia la Lugosiu. Aici nu ne este intentiunea a vorbi despre lucraveritatea „Domniloru,” in susu si josu, retacemu in adencu si casaniela comisiei in scrietórie cu unu altu I. Pap din Beiusiu in frunte, — fara nu scimu ce fruptu avura tóte ostenelele puse, destulu ca veduramu ca lucrurile mergu reu, poporulu — dupa dis'a „Domniloru“ erá stricatu, nu se poté capacítá, totu Mocioni in tóte partile! Ce erá de facutu? resistinti'a erá mare, de unde si omnlú opusetiunei contrarie inca trebuia se fia mai tare, e dar' cine se fia acela? Murgu celu vestitu, dieulu romaniloru din 1848, barbatulu acela pre care 'lu ducea poporulu cu careta cu totu pre umeri, si 'lu adora, omulu celu erudit si devotu óre candva, cá putini altii catra poporulu seu etc.; telegrafara dupa elu, — unii spunu ca D. U. Iau adusu —; in 21. Aprile, Domineca fú Murgu in Lugosiu, far' ce necasu, poporulu mai tare strigá „Mocioni,” si adoratulu romaniloru din 1848 nu au aflatu pre ómenii de atunci, ómenii de acum nu'lu cunosceau, tocma asia precum si Domnia lui nu scia, ca cine e Siututiú, Baritiovits — scl. ! — si fantasii din Ardealu. —

D. Murgu vediendu cum stau actiile, au pornitu Domineca, Luni, dar' mai alesu Martiu — di de tergu — in susu si josu pre cele strate luminandu poporulu celu „stricatu,” inse fara succesu.

Miercuri in 24. Aprile, diu'a alegeriloru*) mersa D. Murgu cu unu adiutantu si in calea ómeniloru

sei mai capacítase, nece acést'a a succesu, totu Mocioni. —

Poporulu se strinse pre incetu totu, si asia cu o flamura mare tricolora cu cruce si cu inscriptiunea „Se traiésca D. Andreiu de Mocioni, alesulu cercului Lugosiu“ in frunte se dusera la cas'a orasiului, aici se suira pre tribuna D. Brediceanu, bravulu si nepregetatoriulu protopopu Bércianu, si in urma veneratulu D. consiliariu Schol. Ioanovits, toti trei vorbira din anima la anima, in specie D. Consiliariu a tienutu unu discursu, modestu in sine si nevatamtoriu, inse asia dispusu catu a potutu rusiná pretoti streinii malevoli, si pre intrég'a céta a renegatiloru perfidi; a disu intre altele, ca déca ungerii voescu fratietatea, egalitatea si libertatea, cu care atata 'si rasescu gur'a prin cele novele, atunci intielegésa cu noi despre noi, cu barbati nostri de incredere, dupa cum a facutu imperatulu cu ei, consultanduse cu Eötvés, Deák, Vay etc. ér' nu cu renegatii de aici; déca lea plaentu fratiloru magiari, ca Imperatulu s'a pusu in cointielegere cu cei mai devoti si mari magiari, cu Eötvös, asia si noi ceremu dela ei se ne respectedie pre barbati nostri, si in fruntea loru aici in Banatu pre Mocioni etc. Poporulu intoná: se traiésca Mocioni!

Catra 10 óre poporulu a tramisu o deputatiune cu D. Iova P. in frunte, se róge pre comisiunea alegatóre, cá alegerile se se faca in sensulu legii in locu publicu si liberu, ér' nu in curtea comitatului cu portile inchise. Rogarea poporului s'a ignoratu, deunde poporulu esacerbatu fiindu n'a voitu se intre in comitatu, dela ce numai incrediutii lui D. D. Bercianu si Ioanovitiu la potutu abate. La 10 óre mersa poporulu in cea mai buna ordine in comitatu, unde lunga més'a cea verde a comisiei vediura o flamura mica, ce portá numele Murgu, si erá incungiurata mai totu de straini; — aici furi'a poporului s'a aruncatu la unu gradu desperatu, unu preotu romanu, se arunca in flamur'a lui Murgu, si smulgendu din manile streine o arunca poporului, carele intr'unu momentu a si nemicit'o, dechiarandu, ca lunga flamur'a D. Mocioni, nu suferé alta flamura cu insemne romane, in mani streine, de aici se aruncara spre D. Murgu cu o furia nespusa, si aici ér' numai intravenirei, D. D. Ioanovitiu si Bercianu se poté multimi incungiurarea unui éventa tristu. —

Presiedintele comisiei — unu unguru a voitu se deschida sesiunea, inse poporulu la intr

*) Inceputulu alegeriloru a fostu deodata in tóte cercurile la 10 óre.

provocandulu se vorbésca romanesce, ce promitiendu au continuatu mai departe discursulu, ér' numai cu ajutorulu Domniloru numiti. — Presedintele comisiei a datu se se citésca o epistola a D. vice-comit Fauru, in care acest'a dice, ca provocatu de maimulti, a candidatu la Lugosiu, inse densulu cedés acestu locu D. Murgu, si roga pre clientii sei, cá oturile lui destinate se le dée D. Murgu; asia dar acum erau doi candidati, D. Murgu, si D. Mocidi, carele din urma nu erá de fația, dar' neci ca a vitu se candidedie, ma din contra a dechiaratu la maimulti in scrisu — precum si nóue —, ca de si e pratu a aduce ori ce sacrificiu pentru natiunea s'a, totusi mandatulu de ablegatu la dieta, nu'lu póte primá repugnandu acésta convingerei lui.

Poporulu romanu pre lunga tóte aceste a voitu se'lu aléga spre asi aretá confidinti'a in Ilustritatea Sa. — Poporulu a cerutu se se aléga D. Mocioni prin aclamatiune, vedienduse totalitatea romaniloru pentru densulu, comisiunea acésta nu a concesu, pasindu la votisare, a carei resultatu a fostu urmatoriu: dintre 1300 alegatori s'au aretatu 715, dintre cari 621 s'iau datu voturile D. Mocioni, ér' 94 D. Murgu, intre cesti 94 — audu ca au fostu si optu romani. ;

Nuncianduse resultatulu votisarei poporului, a-cesta cu unu entusiasmu nemai vediutu cu flamur'a si musica, dela bol'ia Iova, au alergatu mai antaiu la parantele episcopu r. Dobra, spre ai nunciá alegerea barbatului doririloru, la vivaté necurmata s'au aretatu D. episcopu la feréstra sarutandu crucea flammurei rationale, multumindu, si benecuventandu pre poporu, ca siau cunoscutu omulu seu, dela care romanulu are se astepte cu tóta confidinti'a aperarea intereselorú s'ale. Poporulu respunse Dluí episcopu cu strigari si vivate numeróse, cu cari si continuara cursulu la D. consiliariu Ioanovits, unde se repetí scen'a maréia dela D. episcopu, de aici inca s'au departatu insufletiti de cuventele ven. Nestoriu consiliariu, carele dinpreuna cu D. Prota Bercianu au seceratu cununa dilei. Mentione deosebita pentru acestu actu magnificu meritédia D. D. Iova Popovits, Costa si Ioane Popovits, doctorandulu Petricu Bugariu, P. Zsivi si tóta tenerimea Lugosiului, carea cu unu tactu, ce le sierbesce spre onóre, au nemicitu metechnele emisariloru renegati si poterea Domniloru atotopoternici.“

Multiamita tie provedintia a romaniloru, tu ca-

rea ai fostu scutu limbei si nationalitatii nóstre priu atatea furtuni politice si nationale. Multumire si lauda intreita ca neai aretatu pe barbatulu Sionului nostru. —

Discite mortales! Invetiative a ve cunósce si stim'a omenii, adunative pre lunga ei in tempu de suferintie si furtuni grele, ce amerintia esistinti'a nóstra nationala — politica; stimative profetii vostri si nui alungati, ca sciti bene ce sórte au asteptatu pre Iudéa ce siau ucisu pre profetii sei, caderea Ierusalimului si respirea evreiloru pe tóta façi'a pamentului !!

Quo circa vivite fortes, fortiaque adversis opponite pectora rebus.

Mai multí alegatori.

Din komitatziá Albei de cscă.

La restařarea komitatziái ačestzia emiř dn 25.—26. Aprile fórtre nefavorabile pentř romaní, k tóte k komitete C. A. Ladai a sãptã lãpte din țide romane, romanimea din komitatziá ačesta c'ař dngelesã a trimite o petițiune la dnarițã Tronã dnprãteskã dn fórtre de protestã dn kontra nedreptãțiri-lorã fakțe poã k okazieňa organiciřii komitatziái, din kare vedemã kãm prochedã lãkrãřile šii ne akolo.

Petițiunea sãptã amia :

Maieștatea Vóștrã ç. p. Apostoliciț !

Loxițorii romaní din komitatziá Albei de cscã dnprãneskã kã cea mai mare sãptãner e ce aproia de prea dnarițã Tronã dnprãteskã azã Maieștatei Vóștre k ačestã prea žmilĩ pãșcóre.

Kã okazieňa reorganiciarei komitatziái noștrã dn 25. Aprile a. k. ni c'ař fakțĩ noã romanilorã, kari fačetã mai mãřĩ kã šii 3/4 a loxițoriilorã din ačestã komitatã prin ačeea mari nedreptãřĩ, kã :

a) dn komitatziái komitatensã saã pãșã nãmai 50 membrã romaní, kãndã dn kontrã dn loxițorii neromaní ai komitatziái, kari 'cã dn mare minoritate saã lãatã 80 membrĩ.

b) Poșțãřile dn deregãțoriele de komitatã la nãșere vr'o 50 nã saã permicã a ce okșna šii de indivizi romaní, čii ni c'ař skocã okii (romanilorã) nãmai kã 3 din ačestea poșțãřĩ, apoi šii ačeele nãmai sãbalterne, šii adekã de viče-komite, de viče-notariș šii de viče solgãviro (žřatã) kã :

c) Așterpãndã romanii o koncepnãziune de ințeligenți din cinãř noștrã dn nãșere de 16 indivizi,

днре карі се аелъ ші 6 іспішті практиці, върваді дн
тотъ привіндія харнічі ші къ тоді капачі de a investі
орі че постъ ла офіцілатъ комітатенсѣ, прекъм ла іс-
рідікѣ, ашіа ші ла адміністраціоне ші алге ратърі de
servісіс спре аі Іза дн постърі, нъ ні саѣ латъ дн
консідераціоне, чі ажътаді къ акторігатеа de поѣ пс-
мітълзі D. коміге свретѣ ніаѣ кълатъ локвіторіі пе-
романі дрептъріле постре дн пічіоре, нътаі ка съ deа
валоре свпретадіеі хорѣ къ :

d) De ші лімба востръ романъ днкъ е декіара-
тъ de лімба офіціосѣ, тотъші de кндѣ саѣ днченътѣ
актївгатеа офіцілатълзі комітатенсѣ ескісівѣ нътаі
лімба магіаръ се днпревсіндѣзъ дн тоте афачеріле о-
фіціосе, къ :

e) Консітісіреа ші адміністраціонеа комітатълзі
пъ са фъктѣ ші нъ се фаче пе васае преа дналтеі ді-
пومه дн 20. Октомвре 1860, чі пе васае лецілорѣ
дн а. 1848 ші къ дерегъторіі комітатълзі аѣ депсѣ
жъръмнтълзі de офіціс пе леціле дн 1848, каре свтѣ
дн контра дрептъріі компетенте націонілорѣ конлоксі-
торе немагіаре, ші дн контра інтерігатеі імперіалзі
австріакѣ алѣ Мзіестатеі Востре. Дн ценъкі пе ро-
гъмѣ de Маіестатеа Востръ ч. р. апостолікѣ, ка се въ
дндъраді преа градіосѣ а манда, прекъм асфеліс de
недрептъді ші авсърі каре саѣ фъктѣ ші се факъпрін
свпретадіа пероманілорѣ ші маі къ самъ а магіарілорѣ
съ се днлътърезе ші съ се днлокъезе егала дндрептъдіре.

Дн чеа маі профъндъ реверіндъ ретълъндѣ аі
Маіестатеі Востре ч. р. апостоліче; романіі дн коміта-
тълѣ Алвеі de сзеѣ дн Трансілваніа прін репрезан-
ціі хорѣ преа плекаді ші кредінціоші сълъші.

(Ѣрмѣзъ сълскріереа романілорѣ дн комітатѣ.)

Blasiu, 11./23. Aprilie 1861.

Zelulu nationale de a ajutori museulu fisicu na-
turale de aici, inca si in decursulu anului presente,
nu numai nu a recitu, ci din contra inca cu maimare
caldura s'a intensu in tote partile frumosei nostre pa-
trie, si fetii natiunei romane dederă noua argumente,
catu de inaltu sciu pretiui valorea scientieloru si a
invetiaturei imbratisiandu din tote poterile institutele
nationale santite spre inaintarea si latirea culturai
intelectuali intru tote clasele poporului romanu. Listele
noiloru benefacatori catra acestu institutu voru de-
monstră si mai luminatu adeverulu acestui zelu sacru
din partea natiunei romane, precum urmédia :

I. Prin Rssm. D. protopopulu Clusului Ioane
Negrutiu, cu datu 25. Decembre 70 fl. v. a., dela 18
individui, anume: DD. I. Negrutiu, protopopu 5 fl. Dr.
Ioane Ratiu, advocatu 5 fl. I. Sipotariu, concipiente
de advocatia 5 fl. G. Filipu ddo. 5 fl. Gr. Chik, ca-
pelanu 1 fl. Nic. Popu, par. gr. c. din Fenesiu 2 fl.
Dem. Cosma, par. Feiurdului 2 fl. Nic. Popu, par.
Clusiu Munasturu 1 fl. Sam. de Vaida, proprietariu 5
fl. Gab. Maioru, curat. besericei din Clusiu 1 fl. Bas.
Bochisiu, par. Agiresiului 1 fl. M. Duca, par. Bsiu-
lui 5 fl. Ios. Hosu, c. r. percept. 10 fl. Nic. Popu din
Agiresiu 1 fl. St. Popu, par. Siardului ung. 1 fl. G-
de Popu in Basesci 5 fl. Ales. Bohetielu, advocatu
10 fl. I. Chitulu, c. r. oficiale percept. 5 fl. v. a.

II. Prin D. Ioane Popu, par. Teutiloru de Josu,
cu datu 20. Decembre 40 fl. 30 cr. v. a. dela 30 in-
dividui, anume: DD. I. Stanu, prot. si par. in Pomi
3 fl. P. Branu ddo. in Satu mare 2 fl. G. Manu ddo.
in Seini 2 fl. Theodoru Sabo ddo. in Baia mare 2 fl.
Basiliu Popu, par. in Busiacu 2 fl. B. Cernesceanu,
par. in Fernezci 1 fl. Aug. Valeanu, not. 1 fl. I. Popu,
par. in Teutii de Josu 2 fl. St. Biltiu, canonicu in
Gherla 2 fl. 50 cr. St. Valeanu, prot. si par. in Ardu-
satu 2 fl. And. Cartice, ddo. in Dombrovitia 2 fl. A.
Demianu, prot. Baiei Spria 2 fl. Theof. Fagi, prot.
si par. in Baia Spria 2 fl. I. Zaicasiu, par. in Mo-
cira 1 fl. Ant. Sierbanu, par. in Chiuзу-baia 1 fl. Ios.
Lemenyi, par. in Suciulu de Josu 1 fl. St. Biltiu,
theol. in Viena 1 fl. 50 cr. St. Koffler, proprietariu
in Baia 1 fl. St. Fesus, consulu cetatei Baia 1 fl. St.
Békesi, not. in Mocira 2 fl. I. Popu, par. in Zoziinta
mica 50 cr. Dómna Eleonora Popu, nascuta Valeanu,
preotésa 1 fl. D. Bas. Catoca, protop. si par. in Bor-
lesci 1 fl. St. Popu, par. in Buzesiu 1 fl. Sam. Pele,
par. in Sasariu 1 fl. Gr. Hengye, invetiatoriu in
Seinu 1 fl. Romanu Buia, ddo. in Teutii de Josu 50
cr. Sim. Popu, par. in Reece 1 fl. v. a.

III. Prin D. protopopulu Ioane Bagi in Restoltiu
cu datu 8./20. Decembre 54 fl. 99 cr. v. a. dela 22
individui, si anume DD. I. Bagi, prot. 6 fl. 9 cr. Co-
munit. Buciumu 5 fl. Const. Popoviciu, par. in Ugru-
tiu 2 fl. I. Unguru, par. Margau 4 fl. Comuna Mar-
gau 2 fl. Ios. Marincasiu, par. in Bogdanu 2 fl. Co-
muna Bogdanu 2 fl. Dem. Ródina, par. Tetisa 1 fl.
Gab. Popoviciu, par. Agriseu 1 fl. Comuna Agriseu
1 fl. M. Unguru, par. Mitesci 2 fl. 60 cr. St. Popu,
par. in Ceudu 1 fl. Comuna Ceudu 2 fl. Gr. Bicanu,
par. in Bociu 2 fl. Comuna Boccu 1 fl. 70 cr. G. Un-

guru, par. in S. Giorgiu 2 fl. Comuna Ciula 2 fl. Anania Margineanu, docente in Bercea 10 cr. I. Popu, parocu in Lupoia 2 fl. Comuna Lupoia 1 fl. Comuna Brusturi 4 fl. Demetriu Stefanu, parocu in Bercea 2 fl. Gab. Moldovanu, parocu in Borza 2 fl. I. Petranu, par. in Ciumarna 2 fl. 80 cr. I. Mustea, par. in Sterci 1 fl. Alex. Bagi in Almasiu de Beretyo 1 fl. v. a.

IV. Prin D. Ales. Nemesiu, c. r. actuariu in Sieu cu datu 3. Ian. 55 fl. v. a. dela 52 individui, anume: DD. Alesandru Nemesiu 3 fl. Iosef Naaf, controloru 50 cr. Th. Moldvai, par. gr. c. in Pasmusiu 1 fl. St. Soimusianu, par. in Sieuti 1 fl. P. Tancu, par. in Monoru 1 fl. Nic. Cotrusiu, prof. pens. 1 fl. I. Dumbrava, par. gr. c. in Morareni 50 cr. Cirilu Dumbrava, par. gr. c. in Rusti munti 50 cr. Dan. Popu, dto. in Sioimusiu 1 fl. Iac. Popu, dto. in Nofaleu 1 fl. Andr. Casparu, not. 50 cr. M. Schuler, jude 50 cr. Basiliu Popoviciu, par. in Ripa 20 cr. I. Maioru, prot. Bistriceii 1 fl. Lad. Ciupe 1 fl. I. Fenesianu 1 fl. Gabr. Popu, scrietoriu 50 cr. I. Vasilichi 50 cr. Alexiu Bobu 50 cr. G. Scridonu 50 cr. I. Mironu 50 cr. Demetriu Moldvai, par. gr. c. in Pinticu 2 fl. I. Dombai, c. r. pretoru in Teca 2 fl. Florianu Marcusiu, c. r. adiunctu 2 fl. W. Wendel, c. r. actuariu 1 fl. K. Schankebank 1 fl. Ad. Klops, c. r. cancelistu 1 fl. Fr. Wererca 50 cr. Paramonu Salvanu 1 fl. El. Boterla, scrietoriu 50 cr. Athan. Popu 50 cr. Gr. Vitéz 5 fl. I. Vitéz, notariu 1 fl. Gr. Maioru, par. gr. c. in Ormenisiu 1 fl. Nic. Matei, notariu 1 fl. Gr. Precupu, par. Craifaleu 2 fl. Dan. Harsia dto. Milasiulu mare 1 fl. Alesandru Fiscuti dto. Silvasiu 1 fl. Dan. Stanu, not. 1 fl. Lud. Simeonu, dto. 1 fl. Dan. Angelu, par. in San-Mihalitelu 50 cr. G. Uilaceanu dto. in Petru 40 cr. Bas. Kerekes 40 cr. I. Muresianu, par. Chiciudu 50 cr. St. Muscariu 50 cr. I. Hosu, par. Milasiulu mare 5 fl. Al. Kerekes, proprietariu in Ercea 1 fl. I. Popu, par. Baitia 50 cr. Gr. Popu, dto in Stupini 50 cr. El. Moldovanu dto. in Uifaleu 50 cr. Aug. Grauru dto. in Logigu 50 cr. Caes. Victor Vitéz 2 fl.

Totu de unadata dela D. Ioane Balomiri, c. r. adiunctu in Sieu 2 monete memoriali de argentu in pretiu de 2 fl. si 1 fl. v. a., amendoue in memori'a cununiei Maiestatiloru Sale in 24. Aprile 1854. Ér' dela D. Alesie Nemesiu unu numu de argentu cu in-scriptiunea camu stérsa: SIG. III. D(ei) G(ratia) REX PO(lon.) M(agnus) D(ux) L(ithvaniae), — III. GROS. ARG. TRI. R. PO. (15)98. Unde MDL. nu insemnédia

anulu ci titlulu regelui cá si in alti numi, ér' III. si TRI. insemnédia banu de 3 grosi, nu trium regnorum fiendu ca se afla numi si de unu grosu.

Totu prin D. Al. Nemesiu cu datu 16. Ianuarie inca 5 fl. v. a., dela alti 7 individui, anume DD. Moise Popu, par. in Borgotiha 1 fl. Chiforu Cioanca 50 cr. Th. Burdugu, prot. in Borgo-Rusu 1 fl. San. Rusti, maestru de drumu 50 cr. Th. Vrasmasiu 50 cr. Bas. Pavelu, par. in B. Bistritia 50 cr. Ath. Usieriu co-lectoriu de dare 1 fl. v. a.

V. Prin D. Demetriu Vaida, c. r. actuariu de pretura cu datu 15. Aprile 36 fl. 30 cr. v. a. dela 24 individui si anume: DD. Mich. de Brecht, c. r. pret. in Lechintia 2 fl. Iac. Sacaleanu, com. in Uifaleu 1 fl. Iac. Danczkai Pattantysu proprietariu in Arcalia 5 fl. El. Burduhosu, proprietariu 1 fl. Gr. Muresianu, par. gr: c. in Arcalia 30 cr. Ilm. D. comite Lud. Bethlen in Chiralesiu 10 fl. L. Springer, not. in Lechintia 1 fl. Tim. Alexa dto. in S. Giorgiu 1 fl. I. Suci, jude in Mateiu 50 cr. Mart. Sennert dto. in Lechintia 2 fl. M. Hesch dto. in Dürbach 1 fl. M. Werner dto. in S. Giorgiu 1 fl. Mart. Broter dto. Vermesiu 1 fl. I. Schuster dto. in Tats 1 fl. Mart. Kapp dto. in Weiss-firch 1 fl. Otto Scholtess, not. in Kerles 1 fl. Dan. Nagy dto. in Szujos 50 cr. I. Gondos, jude iu Herina 1 fl. G. Wächter dot. in Kerles 1 fl. Darlaczi Imre dto. in Szujos 1 fl. Mart. Schuster, dto. in Arany Mois. 50 cr. Ferencz Mihály dto. in Sz. Czegö 1 fl. M. Theiss dto. in Arcalia 50 cr. I. Iohrend dto. in Sz. Sz. Jokab 1 fl. v. a.

Totu de unadata dela D. Szatmari Mezei Iacob una oblegatiune cu datu 27. Noembre 1860 visata de D. pretoriu Mich. de Brecht Lechnitia 15. Apr. 1861 despre 20 fl. v. a. cá indatorire de ai plati la 1. Maiu 1861 impreuna cu censulu de 5 %.

Din comitiv'a Domnului D. Vaida merita a se aduce in cunoscinti'a publica si urmatóriele: „Cu o-casiunea unei culegeri in folosulu fondului Gazetei de Transilvania in aceasta pretura, s'a adusu inainte si proiectulu pentru subsidiulu museului naturale in Blasiu si prin urmare esindu D. c. r. pretoru Michael de Brecht in frunte, iau urmatu nu numai din partea romaniloru, dar' mai cu preferentia judii comunali sasesci, si puçini unguresci, cu contingentu. Ce a fostu mai batutoriu la oehi este, ca D. conte Bethlen din Chirilesiu neprovocatu de nime, dupa puçine dile a si oferitu spre acestu scopu nationale sum'a de 10 fl. v. a. Mai contribuira totu in acestu modru si

Domnu Iacobu de Pattantys, proprietariu in Arcal'ai cu 5 fl. v. a. etc.

Pentru care donaria maranemosa aduce publica multiamita

Directiunea gimnasiale

T. Cipariu m. p.

Recursulu Sebesieniloru.

Inalta Cancelaria regia de Curte!

Subscrisii locuitori din cetatea si districtulu (scaunulu) Sebesiu, pentru drepturile lor politico-nationale ingrigati fiindu, dupa una consultare a inteligentiei, inca in 6. Aprile 1861 si au formulatu dreptele loru pretensiuni in 2 puncte a unei reprezentatiuni, — care numai de catu dupa sosirea comisariului regiu Baronu Salmen fu prin una deputatiune inmanuata! —

Acesta reprezentatiune era compusa si inmanuata Domnului baronu Salmen de una parte pentru ca se ne cunocea dreptele nostre postulate, a carora realizare aterna si se pote astepta dela Domnialui, de alta parte inse pentru ca se binevoliésca a se convinge atatu Domnialui catu si conlocuitorii nostri de nationalitatea sasésca, cumca noi nu cá Domnialorulu volimu a face din caus'a comuna propria, ci pe lunga tota maranimos'a ignorare simtita din partea Domnilorulu, totusi prevedemu prea bine trebuinti'a unei imprumutate increderi, si buneii intelegeri; era cuprinsulu aratateloru nostre pretensiuni a fostu:

1. Restaurarea comitelui din Sebesiu din comenele miste romano-sasesci, cu privire la o drepta reprezentatiune a nostra.

2. Aplicarea indreptatitiloru barbati ai nostri de incredere in oficiu.

Atatu pentru membri comunei catu si pentru oficiu la magistratu s'au alaturatu pomenitei reprezentatiuni cate una specificatiune acelorulu barbati, cari pentru acelasi scopu posedu si de lege pofititele insusiri.

Deca potemu crede vorbeloru Domnului comisariu regiu br. de Salmen (care noi le asemenaramu numai decatu cu apromisele Domnialui din an. 1849 care nici nu s'au incercatu vreodata a se duce in deplinire) cu care avu bunetate de a primi deputatiunea nostra in 9. Aprile 1861, si anume acelorulu cuvente dulci si de mare insemnatate „cumca Domniasa au venitu aici cá se faca dreptate, si ca are chiaru dela

Maiestatea Sa Imperatulu si principele Transilvaniei ordene cá se multiumésca pe romani,“ apoi atunci era ertatu cá barem o jumetate de di se ne fi inmaginatu o restauratiune corespondietória inalteloru ordinatiuni imperatesci — dicu o jumetate de di! pentru ca nici ast'a nu trecu de totu pe candu din fapte si nu din vorbe neamu convinsu despre aceia, ca dieu fratii sasi si adi suntu numai aceia, cari au fostu la venire, si s'uu mai facutu dupa venirea lorulu in Transilvania. — — —

In 9. si 10. Aprile a. c. Ilustritatea Sa Domnu br. de Salmen a condusu in Sebesiu restaurarea Magistratului pentru orasiu si scaunu in modulu urmatoriu:

a) Representanti'a orasiului (comunitatea) declarata fiindu la inceputu de legala, numai s'au intregitu prin alegere de doi membri. Din contra

b) Magistratulu care functionase pana aci, fu dechiaratu de nelegalu, fu realesu si respective amplificatu. Iara

c) Proportiunea in alegeri s'au tienutu asia: ca din 8 senatori s'au alesu 5 sasiluterani si 3 romani de lege greco-unita, era oficiele cardinale suntu date la 1 sasu, 1 romanu remanendu patru senatori sasi si 2 romani.

d) Acesta restauratiune s'au facutu faimosa si prin acea, ca in magistratulu restauratu siedu si consangeni unchiu si nepotu, si in comitetu erasi rudenii feliurite. Déca la posturile de senatori nu aru fi concursu mai multu de 16 individi intre care 8 romani totu calificati — atunci nepotismulu acest'a nu aru bate asia tare lá ochi, care asia elu a ajunsu de obiectu alu celorlu mai agere observatiuni, pentru ca legea bun'a cuviintia si opiniunea publica suntu astufeliu plesnite in fačia.

e) Aceia 2 membri prin care s'au intregitu comitetulu la alegerea senatoriloru nu au luat parte, pentru ca alegerea s'a facutu in 9. Aprile a. c. si estia au depusu juramentulu in 10. Aprile candu s'au alesu numai judii.

Membri comunei Friedrich Weissertel s'au mutat locuinti'a de unu anu la Clusiu si Nicolae Filip ajungundu in concursu a remasu afara, fara de a fi in loculu estor'a 2 membri pana adi alesi altii, asia dara comun'a la alegerea senatoriloru, din care dupa obicei s'a candidatatu si pentru posturile cardinale, nu a fostu completa si prin urmare a remasu si alegerea ilegalu.

f) La alegerea amplotiloru superiori din sa-tele mixte romano-sasesci a concursu totu cate 2 votisanti sasi, afara de comun'a Pianu de josu, candu in Petrifalaeu si Kelniku facu romani jumetate si in Pianu de josu mai bine cá $\frac{3}{4}$ parti a poporatiunei! éra din comitetulu Sebesiului s'au alesu numai sasi la votisare pe lunga tóte ca locuitori romanii facu mai bine de 2 parti si sasi abea a treia parte a poporatiunei.

g) Dintre ómenii nostri de incredere DD. Ioane Paraschiv si Avramu Tincu, juristi absoluti si doctori, estu din urma in oficiu de statu fura respinsi sub pretestu ca suntu prea teneri, pre candu Domnulu Besianu intr'o etate cu ei avendu pre frateseu si pe unchiuseu D. Simeonu Balomiru in comitetu fú alesu. D. Ioane Moga, iuristu absolutu nu fú candidatu dupa cum dise Domnu br. Salmen, pentru ca e c. r. concipistu si nu'si va lasá plat'a cea frumósa pentru alt'a mai mica, pe lunga tóte ca de noi érá cu voli'a Domnialui candidatu, — apoi D. Ioane Onitz celu mai meritatu barbatu alu nostru, toti posesionatii si calificatii remasera numai candidati.

h) Din membrii vechi ai comunei din 1847/8 de ábia mai suntu 6—8, toti ceilalti suntu denumiti s'au alesi din anulu 1850 incóce — adeca dupa incetarea intrebuintarii puncteloru regulative. Déca in comitate unde comitetele sustau din 200 — 300 membri in favórea unei drepte si tempului amesurate representatiuni se depunu, si se restauréze prin congregatiuni marcale, óre orasielc sasesci au dreptu de a sustiené comitetele loru compuse dupa placu, chiaru din anulu 1850 incóce névatamate?

Tristu lucru, candu cineva voliesce dreptulu óre cuiva fundatu pe dreptate alu calcá neresponsaveru in picióre!

Pana aici se vedu acelea nelegiuri si neregularitati comise in restauratiunea comunei si a magistratului din Sebesiu, care lovescu deadreptulu in in punctele regulative, de care se dice cumca reprezentantiile municipale sasesci s'aru tiené cu tóte bratielc.

Afara de acestea s'au mai comisu cu aceasta ocasiune si alte anomalie, care pe de o parte stau in opusetiune apriga cu pré inalt'a voluintia a Maiestati Sále c. r. apostolice, care au prevediutu cu teróru fórtelamuritu, „cumca in reorganizatiunea Transilvaniei debue se urmedie prefaceri adeneu taietóre,“ — de alta parte sterge bunavoluintiei Domnu-

lui br. de Salmen de a face dreptate si de a multiami pre romani si cea mai mica umbra; — pentru ca onorabila comunitate a cetatei Sebesiu s'au opusu cu vechi'a ei cerbicie la ori ce incercari de o portare drépta si imitabila catra romani, si ne considerandu ca romanii din Sebesiu se bucura celu puçinu de vr'o 100 individi parte mai mare economi burgeri, negutiatori, meseriesi; toti amblati prin óresicáre scóle, cum si de inteligintia superióra de 20 insi, totusi la 739 familii romane, pre candu Domnialoru sasii cam la 300 familii au 36 membri, in Sebesiu in cursu de 13 ani nu a suferitu cá se póta intrá in representati'a comunitatii mai multi cá 4 romani; apoi luandu numerulu poporatiunei din scaunulu Sebesiului intregu si considerandu aceea, ca romani nu numai facu 4 parti la numeru, ci precumpanescu pe a 5, parte de locuitori sasi atatu in posesiune catu si mai vertosu in portarea sarcineloru publice, intre impregiurarile de façia, candu numai póte fi vorb'a de caste privilegiate si candu egal'a indreptatire si portarea sarcineloru e prochiadata de pre tronu — óre o asemea reprezentatiune a romaniloru atatu in comuna catu si in oficiu nu e strigatória la ceriu?!

Deci noi petrinsi fiindu de acestu adeveru nu amu intardiatu a si protestá in protiva susu atensei proceduri a Domnului comisariu reg. br. de Salmen, inse neamu marginitu in acestu protestu singuru la intrebarea fundamentala, „ca óre póte o comunitate compusa de o minoritate absoluta in tempulu acela, candu aceasta minoritate forma una casta privilegiata — in tempulu de façia candu toema prin stergerea acestoru privilegii neomenóse a ajunsu maioritetea poporului din estu tienutu la egal'a indreptatire susta ori ba?!

Noi nu numai speramu, ci dupa intielesulu inalteloru diplome si manuscrise din 20. Octombrie 1860 si 26. Februarie 1861 suntemu convinsi, ca estea representatiuni absolutistice nu potu si nu voru mai esisté! si déca nu mai potu esisté, pentruce nu voru a prevedé fratii sasi neincunjurabil'a si singur'a mantuitória trebuintia de a restaurá d'antaiu comunitatile si dupa aceea magistratele si oficiolatele respective? Speculatiune inradicinata, inse pentru presentu uu usioru practicabila!

Pana acum totu cu aceea ne stá inainte, ca nu avemu ómeni invatiati, acumu vediendu, ca aici in Sebesiu este intregu numerulu loru, ne mangae cu aceea. ca s'an candidatu. dara nu a canatatu voturi —

e lucru pré firescu ca pana candu voru alege Domnialoru, isi voru sti alege ómeni dupa placu. —
(Va urmá.)

Ruinele din Orlea.

(Din valea Hatiegului.) (Urmare din Nr. 21.)

Ca spre amaratiune ciuic'a 'ntrun'a canta
Din ungiulu celu sinistru alu negurei adunci
Si radiele mai tóte cari pre-aicea intra
Le vedi nenorocite pierdienduse in stanci.

Vechimea chiaru in sene o pórtá acea ruina,
Si celu ce cá s'o védia postesce-acum cu doru,
O! Cante aici spre densa, caei intende mana
Respectu sciu ca-i insufla, 'lu imple de 'nfiuru.

Scutintia ea formase si locu de aparare,
Candu furí'a barbariei pre ómeni 'i gonía
Si-aicea inimiculu din mare departare
In crud'a s'a terore pierirea isi vedea.

Din virfulu ei subtire, in culmea aería
Pre care alu priveghiarei ochiu sta neadormitu,
O grea melancolia c'o voce de manía
Eternu se totu resfira in diosu c'uuu ventu timpitu.

De-aicea patriotii odata se luptara;
Barbarii in rusine fugea fricosi plangundu:
Dar' éta ai loru posteri ruina o vediura
Si negur'a sta grósa in giurui preamblandu!

Vedeti ca inimiculu acum'a nu se teme,
De-a ei neinblandire, de foculu ei nestinsu,
Caci totu in asta lume sub crud'a-si sórte geme;
Nimic'a chiaru remane de faturi neatinsu.

Barbati or' mai esista de cari o ridicara?
Bravur'a mai viédia ce-odata triumfá?
Acelu gloriósu nume din mentelu or' scapara?
Marimea strabuneasca invinsa aicea sta?

Din susu noru se-arunca spre ea, ah! totu bombardá;
Orcanele mai tóte de ea 'ntaiu se lovescu
Cu ele totu se lupta, se vedi cum le departa
Si 'n ce confusiune de-aci se despartiescu.

Cu multa slabatiune se lupta ah! betranulu
In dilele moleste, candu viu 'lu vedi trecundu;
Ruin'a 'n disolvire se joca anca cu tempulu,
Din cost'a-i cea canunta diverse flori crescundu.

Romanulu in ruine or' se se desfatedie?
Alu seu refugiu totu meseru si-lu vede totu inchinu?
O trista suvenire pre elu se-lu mai pastredie
De tempulu acclu vitregu, de unu continu suspinu?

Candu sórele apune, de radie numeróse
Ruin'a se 'neununa si stau pe ea asteptandu
Cá cum ar' re'nviere vechimea cea morosa;
Prin dens'a totu alérgea in mii colori trecundu.

Dar' sórele apune si ele una 'ntralt'a
Din ochii ce inóta, in mici schintei disparu,
Manteau'a aurorei c'uuu ventu dupa acest'a
Totu fluturandu se lasa din ea visiuni resaru.

Caci éta separtorii comóreloru s'apropia
Vestmentele-si desbraca si sapa asudandu,
In urma necuratulu ar' vré, dicu, cá se-i sparia
In sinu-i nimicu alt'a, ci numai óse aflandu.
M. Cetatianu, juristu.

БИБЛИОГРАФИЕ.

In dilele trecute esi de subtu téscu „Gramatic'a romana,” partea sintactica pentru clasele gimnasiali de Gavriile I. Munteanu, directoru si profesoru de istoria si geografia vechia si noua la gimnasiulu romanu de legea gr. orientala din Brasiovu si ea e ajustata cu tóte combinatiunile sintactice generali, aplicate la regulele gramaticale comune, ce 'si au a s'a valóre pentru tóte limbele, éra ceea ce redica meritulu acestui opu e, ca séu luatú privintia la sintactica propia a limbei romane, creandui regule scóse din natur'a ei si ilustrandule cu ecsemples spre a constata combinatiunea sintactica speciala, éra terminii sintacticii séu pastratu cei comuni latino-gramaticali, si séu adoptatu intr'ins'a ortografi'a comisiunei filologice romane din 2. Octombrie 1860. Ambele parti: e-limologic'a, care esise mai 'nainte, de impreuna cu sintactica, ce esi acum, se afla la auctorulu cu pretiu de 2 fl., lips'a 5 cr. v. a.

Redactoru respundietoru
Iacobu Muresianu.

Editiunea: in tipografi'a lui
Ioanne Gött.